

Budgetforlig 2018: Vækst og velfærd til en digital verden

Der er indgået et budgetforlig mellem Venstre, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, SF, Det Konservative Folkeparti, Slesvigsk Parti og udenfor parti, Kristian Wollesen og Kaare Solhøj Dahle.

Budgetforliget for budget 2018 er bygget op omkring vores ambitioner om Sund Vækst i Aabenraa Kommune. Det indbefatter et fokus på både at udvikle kvaliteten på de kommunale velfærdsområder samt udnytte de muligheder, der eksempelvis opstår når nye virksomheder etablerer sig i Aabenraa Kommune.

Aabenraa Kommune har de senere år markeret sig på en lang række områder, og en række elementer i budgetforliget understøtter såvel denne udvikling som byrådets ønske om at skabe det gode liv i kommunen.

Der er tale om et budgetforlig gældende for 2018. For så vidt angår de elementer, som rækker flere år frem, særligt på anlægsområdet, vedkender parterne sig ansvaret herfor.

Det er afgørende for forligsparterne, at budgetforliget holder sig inden for rammerne af den økonomiske politik. Det indbefatter, at der ligesom sidste år er en accept af, at der er økonomisk råderum til, at vi bruger op til 20 mio. kr. af kassebeholdningen i 2018.

Konkret indbefatter budgetforliget følgende økonomiske oversigt, hvor den blå farve illustrerer, at den økonomiske politik er overholdt.

| Spillerum 5B | 2018 | 2019 |
|--|-----------------|-----------------|
| Indtægter | -3.814.156 | -3.902.999 |
| Driftsudgifter incl. renter | 3.687.060 | 3.782.972 |
| Resultat af ordinær drift | -127.096 | -120.027 |
| Anlæg incl. jordforsyning | 153.483 | 100.000 |
| Resultat | 26.387 | -20.027 |
| Netto lån (låneopt./afdrag) | 0 | 25.282 |
| Finansforskydninger | -6.410 | -6.641 |
| Påvirkning kassebeholdning | 19.977 | -1.386 |
| Forventet kassebeholdning ult. 2017 | -160.000 | |
| Forventet ult. Kassebeholdn. | -140.023 | -141.409 |

Som det fremgår af tabellen, er der et overskud på ordinær drift på 127 mio. kr. i 2018 og 120 mio. kr. i 2019 helt i overensstemmelse med målsætningen i den økonomiske politik. Vi bruger samlet 18,5 mio. kr. af kassebeholdningen over de 2 første år og har godt 141 mio. kr. i kassebeholdning ultimo 2019.

Indtægter

Det er næsten blevet en tilbagevendende begivenhed, at vi årligt skal bekymre os for, om kommunerne bliver tilgodeset med finansieringstilskuddet i Økonomiaftalen. Det er derfor glædeligt, at årets økonomiaftale både indeholdt en videreførelse af finansieringstilskuddet, 54 mio. kr. for vores vedkommende, samt et løft til borgernær velfærd på i alt 800 mio. kr. svarende til ekstra 8 mio. kr. i Aabenraa Kommune.

Parterne er enige om, at såfremt efterårets Finanslov vil betyde merindtægter for Aabenraa Kommune, så vil disse skulle omsættes til de velfærdsområder, som midlerne er målrettede.

Vi har historisk set haft en systematisk underbudgettering af indtægterne og udelukkende brugt KL's skøn for indtægterne i overslagsårene. Ved budgetlægningen for 2017 indførte vi en risikobaseret indtægtpulje, som skulle dække over forventningen om, at Aabenraa Kommune fortsat ville modtage engangstilskud. På baggrund af målsætningen om at have balance i budgettet de 2 første år, har vi indarbejdet en risikopulje på 78 mio. kr. i 2019, svarende til størrelsen af de tilskud vi har modtaget i 2018. Forligspartnerne erkender, at dette er en risiko, som vil kunne medføre, at balancen i 2019 budgettet skal reetableres.

Endvidere er parterne enige om at opføre målsætningerne i den økonomiske politik inklusiv de økonomiske gevinster fra investeringsstrategien KIK. Det sker på baggrund af de positive økonomiske resultater, som allerede er realiseret i KIK projektet.

Omprioriteringer og besparelser på drift

På de store velfærdsområder indbefatter budgetforslaget for 2018-2021 et væsentligt rammeløft ifht. 2017.

Udover de tilførte demografimidler svarende til 12,5 mio. kr. tilføres ældreområdet yderligere 10 mio. kr. årligt således, at ældreområdet samlet set er løftet med 22,5 mio. kr. Hertil kommer et særskilt serviceløft på 1,5 mio. kr. årligt til plejehjemsområdet til nærmere prioritering i Social- og Sundhedsudvalget.

Tilsvarende løftes handicap- og psykiatriområdet med 6 mio. kr. i 2018 stigende til 6,6 mio. kr. de efterfølgende år for at følge den aktivitetsudvikling, som er konstateret de seneste år.

Daginstitutionsområdet er et tredje velfærdsområde, der får et løft i dette budgetforlig. Dagtilbudsområdet løftes med 2,5 mio. kr. årligt og de struktur sparepuljer, der var forudsat i 2018 og 2019, reduceres med hhv. 1 og 1,3 mio. kr., som følge af forsinkelser i omlægninger af dagtilbudsstrukturen.

På arbejdsmarkedsområdet kan vi konstatere, at opgaven omkring integration er blevet mindre end først antaget, hovedsageligt fordi der ikke kommer så mange flygtninge og indvandrere til Danmark som først antaget. Hertil kommer, at investeringsstrategien for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager (KIK) indtil videre har været så stor en succes, at projektet ser ud til at kunne indfri målsætningerne før tid.

Der er derfor grundlag for at investere i andre målgrupper. Der afsættes 1 mio. kr. i 2018 og 2019 til unge under 26 år til psykologisk rådgivning og behandling indenfor rammen af KIK projekter. Forligsparterne søger ordningen videreført efter 2019 som led i et eventuelt nyt investeringsprojekt på beskæftigelsesområdet.

Parterne er enige om, at erhvervsfremme et højt prioriteret område som led i Aabenraa Kommunes vækstplan. På den baggrund prioriteres et rammeløft til Business Aabenraa med henblik på at styrke erhvervsindsatsen. Det prioriteres derudover at sænke byggesagsgebyrer med samlet set 1 mio. kr. årligt. Sidstnævnte er en bevidst prioritering ifht. en generel reduktion i gebyrer overfor virksomheder, som led i erhvervsfremmeindsatsen, men også for at fritage gebyrer for frivillige foreninger.

Under Økonomiudvalgets område afsættes midler til fejring af Genforeningen i 2020.

På Børne- og Uddannelsesudvalgets område afsættes i alt 0,67 mio. kr. årligt til 4 forskellige indsatser på specialområdet. Der prioriteres 0,8 mio. kr. til ventilationsanlæg på Løjt Skole i 2018 og den resterende udgift på 0,3 mio. kr. finansieres i 2017.

Under Kultur og Fritidsudvalget anvendes midler til Oldemorstof, Michelsens Gård og Told- og Skattemuseet. Derudover kompenseres musikskolen for det faldende statstilskud.

Der prioriteres 350.000 kr. årligt til halområdet, afledt af nye haller i Nr. Hostrup og Ensted, således at kapacitetsudvidelsen og driftsstøtten følges af.

På Teknik- og Miljøudvalgets område prioriteres at videreføre bevillingen til håndtering af træer i vandløb, når den midlertidige bevilling udløber i 2019. Derudover afsættes 100.000 kr. årligt til sandopgravning og endeligt afsættes 369.000 kr. i 2018 til forbedring af sidearealer for veje. Der afsættes 200.000 kr. årligt til flere skraldespande i kommunen.

På det tekniske område prioriteres endvidere 2 mio. kr. i 2018 til serviceløft af grønne arealer og genopretning af fortove herunder særligt i Padborgområdet. Endvidere afsættes 200.000 kr. til at gennemføre en analyse af serviceniveauet på de grønne områder med henblik på at vurdere, om Aabenraa Kommune i tråd med andre kommuner skal overgå til det, der hedder Helhedsorienteret drift (HOD).

Parterne er enige om at anvende 300.000 kr. årligt med henblik på at udfase brugen af pesticider på de kommunale arealer.

Derudover allokeres en medarbejder til indsatsen som frivillighedspilot med henblik på at støtte og bane vejen i samarbejdet med frivillige foreninger.

Det vurderes, at der er behov for at styrke turismeindsatsen i Aabenraa Kommune, og der afsættes på den baggrund 250.000 kr. årligt i budgetperioden.

Forligsparterne er enige om, at der igangsættes en analyse på det almene boligområde med henblik på at reducere udgifterne til tomgangsleje.

Fremtidens fællesskaber er en passende overskrift for en række initiativer, som har det til fælles, at der er tale om støtte til foreninger, frivillige og andre aktører, der på forskellig vis bidrager til at løse vigtige opgaver, enten sammen med eller i forlængelse af en kommunal indsats. Det er derfor prioriteret at afsætte en række mindre beløb i perioden 2018-2021 til Seniorrådet (50.000 kr.), Distribution af Ruden (50.000 kr.), Aabenraa Selvhjælp (200.000 kr.), og kompensation for momspligt på pensionistcaféer (50.000 kr.)

Forligspartierne er enige om, at der i budgettet for 2018 afsættes 150.000 kr. til at styrke samarbejdet mellem de fire sønderjyske kommuner. En analyse skal kortlægge mulige områder for et tættere samarbejde.

I budget 2018 har der både været mulighed for at prioritere de ovenstående nye tiltag finansieret af det serviceløft, der indgik i økonomiaftalen, det tilskud som Aabenraa Kommune modtog som vanskelig stillet kommune, træk på kassebeholdningen og endelig omprioriteringer i den eksisterende drift.

I forhold til sidstnævnte påtager forligspartierne sig et fælles ansvar for at lave omprioriteringer for godt 6 mio. kr. på driften ud af omprioriteringskatalogets samlede forslag for i alt 17 mio. kr.

Der er tale om en række forslag fordelt på de forskellige udvalgsområder med 3 mio. kr. på Økonomiudvalgets område, 143.000 kr. på Arbejdsmarkedsudvalgets område, 1,4 mio. kr. på Børne- og Uddannelsesudvalgets område, 308.000 kr. på Kultur- og Fritidsudvalgets område og endelig 1,3 mio. kr. på Teknik- og Miljøudvalgets område. Social og Sundhedsudvalgets område er friholdt for omprioriteringer, hvilket skal ses i lyset af det udgiftspres, som er konstateret de seneste år.

På Arbejdsmarkedsudvalgets område er der, i lyset af tidligere nævnte resultater med investeringsstrategien KIK, indarbejdet en årlig reduktion på det lovbundne område på 2 mio. kr. Der er tale om en rammereduktion, som realiseres gennem færre udgifter til ydelser.

Anlæg

På anlægssiden er der foretaget en række periodiseringer af de flerårige anlægsprojekter i erkendelse af, at planlægningen på nogle områder er forsinket. Det medfører blandt andet, at den ændrede struktur på dagtilbudsområdet prioriteres i Rødekro og Padborg og udskydes et år ifht. Aabenraa. Som følge heraf, behandles en enkeltsag i byrådet i 2017 med henblik på at flytte de allerede frigivne anlægsbevillinger vedr. ændret dagtilbudsstruktur Aabenraa til ændret dagtilbudsstruktur Padborg.

Det er byrådets klare intention at færdiggøre Hærvejsskolen i 2018, og der er på den baggrund afsat 48 mio. kr. i 2018. Tilsvarende er afsat 25 mio. kr. til opførelse af nyt plejehjem Grønningen med 24 boliger i Tinglev og 1,5 mio. kr. til daghjem i Rise. Der investeres 1,3 mio. kr. i 2018 til et vaskeanlæg til klinisk rengøring af genbrugshjælpemidler i forbindelse med HjælpemiddelHusets flytning fra Industrivej til Brunde. Parterne er endvidere opmærksomme på behovet for i 2018, at vurdere det fremadrettede boligbehov og kapaciteten på ældre-, handicap- og psykiatriområdet. Eventuelle

merindtægter fra Finansloven vil således også kunne indgå i etableringen af nye pladser og dermed øge kapaciteten på plejeområdet.

Socialdemokratiet og SF tager til efterretning, at der et flertal for at flytte Fjordskolen til Kruså. Partierne havde gerne set, at der blev afsat 0,5 mio. kr. til udarbejdelse af en analyse af forskellige placeringer af Fjordskolen. Socialdemokratiet og SF forbeholder sig retten til, hvis der opstår et flertal herfor efter kommunalvalget, at ændre beslutningen om placering af Fjordskolen.

Med Apples valg af Aabenraa Kommune som hjemsted for etablering af et stort datacenter i Kassø opstår en række muligheder, som understøttes af flere konkrete investeringer i budgetforslaget for 2018-2021.

Først og fremmest afsættes en ramme på 10 mio. kr. over perioden 2018-2020 til blandt andet at understøtte den trafikplan, der skal udarbejdes omkring Kassø og det nye erhvervsområde med henblik på, at afbøde gener i etableringsfasen for beboere og virksomheder i området. Vej- og stinettet vil blive udbygget i takt med at behovene opstår.

Apples investering kalder ligeledes på en målrettet erhvervsfremmeindsats i relation til dels etableringsfasen og dels en efterfølgende opbygning af en datacenterklynge med relaterede virksomheder og serviceses. På den baggrund afsættes der på driften en ramme til, at der kan opbygges en kompetence og ressource ifht. at servicere de bygge- og anlægs virksomheder, der over en årrække skal bidrage til etableringen af datacenteret. Opgaven forankres i Business Aabenraa.

Med budgetforliget italesættes også en ny satsning omkring digitalisering, som både er afledt af den teknologiske udvikling, der påvirker den offentlige sektor på en lang række områder, og derudover tager sit afsæt i de muligheder, som opstår når Apple etablerer sig i Kassø. Under overskriften digitalisering afsættes derfor en ramme på 21 mio. kr. over perioden 2018-2021.

Det nye byråd får til opgave at udarbejde en strategi i 2018, som både kan favne digitalisering af velfærdsområder og udnyttelse af de udviklingsmuligheder, som vil opstå. Udover erhvervsfremmedelen, er der de senere år gjort erfaringer med udvikling af velfærdsteknologi og digitale borgerløsninger. Et væsentligt nyt perspektiv i den sammenhæng er IT og digitalisering i folkeskolen, som omhandler både investeringer i infrastruktur, udvikling af digitale læringsmiljøer og eventuelle investeringer i bærbare enheder.

Endvidere er som led i udbygningen af vækststrategiens styrkepositioner afsat 1 mio. kr. i 2018 og 3,8 mio. kr. i 2019 og 2020 til at forsætte den konkrete satsning omkring velfærdsteknologi og digitale borgerløsninger på social- og sundhedsområdet.

På kulturområdet afsætter parterne dels 12,3 mio. kr. (brutto) i 2019-20 til gennemførelse af helhedsplan for Genforeningsparken, og parterne prioriterer i alt 21 mio. kr. i 2019-2020 til gennemførelse af vision og handleplanen for Frøslevlejren. Der er tale om en samlet plan til i alt 170 mio. kr., og forudsætter dermed tilsagn om medfinansiering fra en række fonde, inden den kommunale andel kan frigives.

Tilsvarende er der reserveret 20 mio. kr. i 2021 på anlægsrammen til en ny kunstbygning ved Brundlund Slot. Der er også her tale om en foreløbig kommunal medfinansiering af et projekt til samlet set over 100 mio. kr. I det omfang der ikke ligger en plan og samlet finansiering af projektet senest ved udgangen af 2019 vil beløbet blive tilbageført og kan indgå i ny prioritering af anlæg. Der afsættes i øvrigt 0,45 mio. kr. i 2018 til restfinansiering udover rådighedsbeløbet til gennemførelse af arkitektkonkurrence.

Aabenraa Kommune har sammen med de øvrige sønderjyske kommuner bakket op om etableringen af et nyt fællesmagasin til Museum Sønderjylland. Vi anbefaler den store model, som indbefatter både magasin og formidlingscenter. Magasinet skal ligge i Brunde og der er afsat 6,5 mio. kr. svarende til Aabenraa Kommunes andel af projektet.

Erhvervelsen af bygninger på Dr. Margrethesvej medfører, at vi over den kommende årrække investerer knap 14 mio. kr. i renovering og istandsættelse af bygningen med henblik på at etablere et ungdomsmiljø.

Der er også fundet plads til at afsætte en række mindre beløb på anlægsrammen. Det gælder blandt andet 0,3 mio. kr. til en udviklingsplan for dyrskuepladsen, 0,5 mio. kr. til yderligere infotavler (pyloner) i 2019, videreførelse af anlægspulje til friluftsrådet i 2019 og 2020, 0,5 mio. kr. til Kilen skibshavn i 2020 og 0,15 mio. kr. i 2019 til vedligeholdelse af bro ved Nyløkke.

Derudover prioriteres i 2018 350.000 kr. til erhvervelse af ejendom, der huser Rens Museum under forudsætning af drift uden kommunal støtte, 500.000 kr. til reetablering af areal i forbindelse med dannelse af en bypark i Rødekro og 500.000 kr. til lejepladsfaciliteter i Genforeningshaven.

Der afsættes en ramme på 0,5 mio. kr. til en mobilitetsplan, der skal sammentænke temaerne fremkommelighed, trafikikkerhed, parkering, kollektiv trafik herunder "Den samlede rejse", cykelfremme, sundhed og opstille mål for forbedringer og tiltag herunder miljøhensyn.

I gennem 2016-2017 er der udarbejdet en harmoniseringsplan for alle stoppesteder i kommunen. Det følges nu op af, at vi afsætter 1 mio. kr. i 2019 til at investere i materiel til stoppesteder med henblik på, at gøre det attraktivt for brugere af den kollektive trafik i Aabenraa Kommune.

Der er enighed om at forsætte prioriteringen af cykelstier i Aabenraa Kommune. På den baggrund afsættes en pulje til cykelstier på 5 mio. kr. årligt i 2018-2020. Der er tale om et rammebeløb, som kan prioriteres i udvalget til konkrete projekter i takt med, at der opnås medfinansiering fra de statslige puljer. I puljen indgår også et beløb til projektering af 3. etape mellem Bodum og Genner.

Forligsparterne er enige om, at en ny sluse og pumpestation ved Mølleåens udløb er det vigtigste projekt i den fremtidige klimasikring af Aabenraa Kommune. Investeringen hænger imidlertid sammen med en række andre infrastruktur projekter i Aaben-

raa midtby og prioriteres derfor i 2021. Frem til 2021 afhjælpes eventuelle højvandssituationer med midlertidigt opsatte pumper.

Tilsvarende er parterne enige om at prioritere Lejrvejens forlængelse til Toldbodvej i Padborg med henblik på at adskille den tunge trafik fra den øvrige persontrafik. Der afsættes 1 mio. kr. i 2020 og 10 mio. kr. i 2021.

Forligsparterne er enige om, at der hurtigst muligt efter årsskiftet, arrangeres en evaluering, samt en borgerhøring, af de nye trafikforhold på hh. Padborgvej og Hærvejen i Bov. Evaluering og borgerhøringen målrettes den nye vejtype der er etableret i 2016, og såfremt borgerne udviser en overvejende utilfredshed den nye afmærkning, er forligsparternes målsætning at afstribningen fjernes, og vejen(e) markeres tilbage som den var før. De etablerede vejbump og chikaner finder forligsgruppen tilfredsstillende. Borgerhøringen kan evt. forestås af lokalrådet.

Forligsparterne er ligeledes enige om, at der hurtigst muligt skal ske en evaluering af trafiksikkerheden af Nørregade i Padborg. Dette med tanke på, at der vurderes på sikkerheden omkring fodgængerovergange, udsyn ved udkørsel fra Haraldsvej, samt rundingen af vejen vest for viadukten.

Forligsparterne ser positivt på projekt Fjordbakkerne og er ved prioritering af grundkapital indstillet på at fremme projektet. Parterne er enige om at fremme p-arealer ved Loddenhøj.

Parterne er optaget af, at fortsætte udviklingen af hele Aabenraa kommune og på den måde bakke op omkring lokale initiativer i flere byområder. Der afsættes 28 mio. kr. i puljer til udvikling af Bylderup-Bov, Rødekro og Kliplej i 2021. Der er tale om brutto-beløb, som er betinget af medfinansiering fra statslige byfornyelsesmidler og låneadgang.

Tilsvarende tilgodeses landdistrikterne dels med videreførelse af søm- og skruepuljen i 2019 og 2020, som understøtter det enkelte områdes landsby- eller udviklingsplan, og dels med videreførelse af en pulje til Bygningsforbedringsudvalget også i 2019 og 2020.

Det er vigtigt for forligsparterne at bidrage til, at kommunerne samlet set overholder økonomiaftalen med Regeringen omkring samlede anlæg for 17 mia. kr. Aabenraa Kommunes forholdsmæssige andel svarer til 170 mio. kr. I dette forslag er der brutto-anlæg for 168 mio. kr. Det kan være nødvendigt at udskyde projekter til en senere fase af den faseopdelte budgetlægning.

Parterne er enige om, at det i lyset af det forventede positive regnskabsresultat for 2017 og de akutte behov, som er opstået afsættes 1,85 mio. kr. til kunstgræsbane i Aabenraa og kunstgræs- og cricketbane i Bov, samt 4 mio. kr. til erstatning af pavillon på Varnæs Skole i 2017.

Fremtiden

Der er tale om et ansvarligt og robust budgetforslag, som både lægger spor til fortsat at følge ambitionerne i Sund Vækst og samtidig sikrer det økonomiske grundlag og

råderum for det nye byråd, som tiltræder 1. januar 2018. Der er ligesom sidste år indbygget en risikopulje på indtægtssiden i det andet budgetår, som indregner det forventede tilskud som Aabenraa Kommune har modtaget de seneste år. I det omfang tilskuddene ikke opnås fremadrettet eller en udligningsreform ikke kompenserer fuldt ud, er parterne indstillet på at tage et fælles ansvar herfor ved næste budgetlægning.

Parterne er enige om, at de kun i fællesskab fremsætter ændringsforslag, eventuelt med afsæt i høringsvar fra Seniorråd, Handicapråd og HMU samt behovet for aftaleoverholdelse på landsplan i forbindelse med den faseopdelte budgetlægning.

Dato:

Thomas Andresen (V)

Ejler Schütt (O)

Povl Kylling Petersen (A)

Erwin Andresen (S)

Jan Riber Jakobsen (C)

Michael Christensen (F)

Kristian Wollesen (UP)

Kaare Solhøj Dahle (UP)